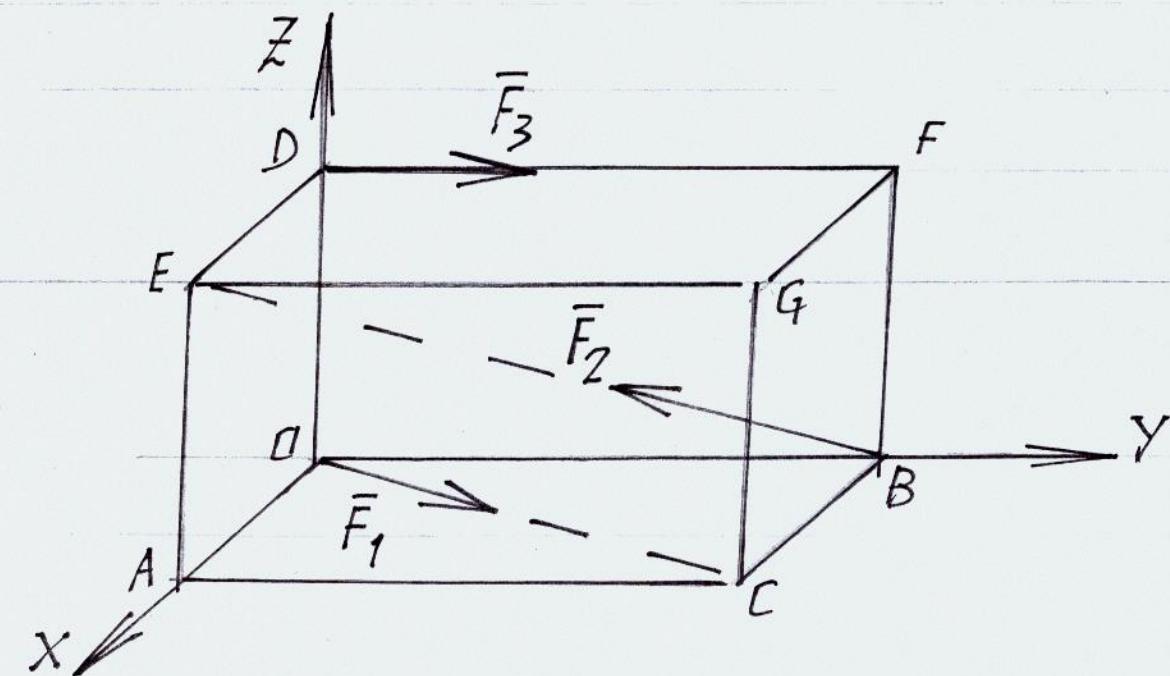

probleme seminar mecanică

- 1 -

1. Asupra paralelipipedului dreptunghic din figura acționează sistemul de forțe $S = \{\bar{F}_1, \bar{F}_2, \bar{F}_3\}$: $OA = OD = l$, $OB = 2l$, $|\bar{F}_1| = f\sqrt{5}$, $|\bar{F}_2| = f\sqrt{6}$, $|\bar{F}_3| = f$.

Să se determine rezultenta și momentul rezultant în raport cu polul O, să se precizeze cazul de reducere și să se scrie ecuația axei centrale.

Se stabilesc expresii analitice ale forțelor:

$$\bar{F}_1 = |\bar{F}_1| \cdot \frac{\bar{OC}}{|\bar{OC}|} = f\sqrt{5} \cdot \frac{\bar{i} + 2\bar{l}\bar{j}}{\bar{l}\sqrt{5}} = f\bar{i} + 2f\bar{j},$$

unde 1-a înlocuit $C(l, 2l, 0)$ și

$$|\bar{OC}| = \sqrt{l^2 + (2l)^2} = \sqrt{5l^2} = l\sqrt{5}$$

$$\bar{F}_2 = |\bar{F}_2| \cdot \frac{\bar{BE}}{|\bar{BE}|}, \quad E(l, 0, l) \\ B(0, 2l, 0)$$

$$\bar{BE} = l\bar{i} - 2l\bar{j} + l\bar{k}$$

$$|\bar{BE}| = \sqrt{l^2 + (-2l)^2 + l^2} = \sqrt{6l^2} = l\sqrt{6}$$

$$\bar{F}_2 = f\sqrt{5} \cdot \frac{l\bar{i} - 2l\bar{j} + l\bar{k}}{l\sqrt{5}} = f\cdot\bar{i} - 2f\cdot\bar{j} + f\cdot\bar{k}$$

$$\bar{F}_3 = f \cdot \bar{j}, \quad \bar{F}_3 \parallel OY$$

Rozultanta:

$$\bar{R} = \bar{F}_1 + \bar{F}_2 + \bar{F}_3 = 2f \cdot \bar{i} + f \cdot \bar{j} + f \cdot \bar{k}$$

Momentul forței \bar{F}_1 este nul, deoarece punctul de aplicare este în origine:

$$\bar{M}_O(\bar{F}_1) = \bar{0}$$

Se calculează momentele forțelor \bar{F}_2 și \bar{F}_3 :

$$\bar{M}_O(\bar{F}_2) = \bar{OB} \times \bar{F}_2 = \begin{vmatrix} \bar{i} & \bar{j} & \bar{k} \\ 0 & 2l & 0 \\ f & -2f & f \end{vmatrix} = 2lf \cdot \bar{i} - 2lf \cdot \bar{k}$$

$$\bar{M}_O(\bar{F}_3) = \bar{OD} \times \bar{F}_3 = \begin{vmatrix} \bar{i} & \bar{j} & \bar{k} \\ 0 & 0 & l \\ 0 & f & 0 \end{vmatrix} = -lf \cdot \bar{i}$$

Momentul rezultant:

$$\bar{M}_O = \bar{M}_O(\bar{F}_1) + \bar{M}_O(\bar{F}_2) + \bar{M}_O(\bar{F}_3) = lf \cdot \bar{i} - 2lf \cdot \bar{k}$$

Se calculează al doilea invariant scalar

$$I_2 = \bar{R} \cdot \bar{M}_O = 2f \cdot lf + f \cdot 0 + f \cdot (-2lf) = 0$$

și momentul este echivalent cu un vector unic (cazul trei de reducere).

Axa centrală este în acest caz dreapta import a rezultantei.

Ecuatia axei centrale este

$$(\Delta_c): \bar{r} = \frac{\bar{R} \times \bar{M}_0}{\bar{R}^2} + \lambda \bar{R},$$

unde λ este un parametru real, $\lambda \in \mathbb{R}$.

Se calculează produsul vectorial dintre rezultanta și momentul rezultant

$$\bar{R} \times \bar{M}_0 = \begin{vmatrix} \bar{i} & \bar{j} & \bar{k} \\ 2f & f & f \\ lf & 0 & -2lf \end{vmatrix}$$

$$\bar{R} \times \bar{M}_0 = -2lf^2 \bar{i} + 5lf^2 \bar{j} - lf^2 \bar{k}$$

și patratul rezultantei

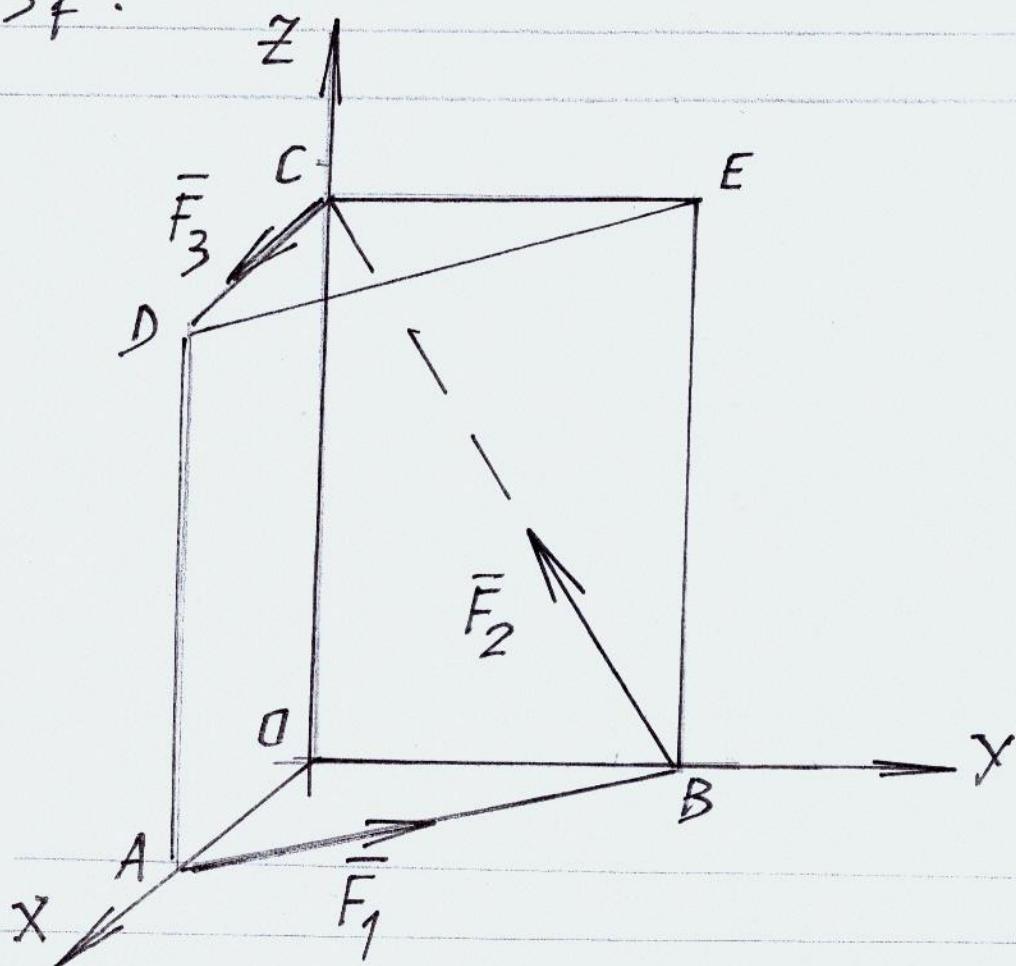
$$\bar{R}^2 = (2f)^2 + f^2 + f^2 = 6f^2,$$

cu care se obține

$$\bar{r} = \frac{-2lf^2 \bar{i} + 5lf^2 \bar{j} - lf^2 \bar{k}}{6f^2} + \lambda(2f \bar{i} + f \bar{j} + f \bar{k})$$

$$(\Delta_c): \bar{r} = \left(2\lambda f - \frac{f}{3}\right) \bar{i} + \left(\lambda f + \frac{5f}{6}\right) \bar{j} + \left(\lambda f - \frac{f}{6}\right) \bar{k}.$$

2. Asupra prismei triunghiulare din figura actionează sistemul de forțe $S = \{\bar{F}_1, \bar{F}_2, \bar{F}_3\}$:
 $OA = l$, $AB = 2l$, $AC = 3l$, $|\bar{F}_1| = f\sqrt{5}$, $|\bar{F}_2| = f\sqrt{13}$,
 $|\bar{F}_3| = 3f$.

Să se determine rezultanta și momentul rezultant în raport cu polul O , și se precizeze cazul de reducere și să se scrie ecuația axei centrale.

Se stabilesc expresiile analitice ale forțelor:

$$\bar{F}_1 = |\bar{F}_1| \cdot \frac{\bar{AB}}{|\bar{AB}|}, \quad B(0, 2l, 0)$$

$$A(l, 0, 0)$$

$$\bar{AB} = -l\vec{i} + 2l\vec{j}$$

- 5 -

$$|AB| = \sqrt{(-l)^2 + (2l)^2} = \sqrt{5l^2} = l\sqrt{5}$$

$$\bar{F}_1 = f\sqrt{5} \cdot \frac{-l\bar{i} + 2l\cdot\bar{j}}{l\sqrt{5}} = -f\cdot\bar{i} + 2f\cdot\bar{j}$$

$$\bar{F}_2 = |\bar{F}_2| \cdot \frac{\bar{BC}}{|\bar{BC}|}, \quad C(0, 0, 3l) \\ B(0, 2l, 0)$$

$$\bar{BC} = (x_C - x_B)\bar{i} + (y_C - y_B)\bar{j} + (z_C - z_B)\bar{k}$$

$$\bar{BC} = -2l\cdot\bar{j} + 3l\cdot\bar{k}$$

$$|\bar{BC}| = \sqrt{(-2l)^2 + (3l)^2} = \sqrt{4l^2 + 9l^2} = \sqrt{13l^2} = l\sqrt{13}$$

$$\bar{F}_2 = f\sqrt{13} \cdot \frac{-2l\cdot\bar{j} + 3l\cdot\bar{k}}{l\sqrt{13}} = -2f\cdot\bar{j} + 3f\cdot\bar{k}$$

$$\bar{F}_3 = |\bar{F}_3| \cdot \frac{\bar{CD}}{|\bar{CD}|} = 3f\cdot\bar{i}, \quad \bar{F}_3 \parallel OX$$

Rezultanta

$$\bar{R} = \bar{F}_1 + \bar{F}_2 + \bar{F}_3 = 2f\cdot\bar{i} + 3f\cdot\bar{k}$$

Să calculează momentele forțelor $\bar{F}_1, \bar{F}_2, \bar{F}_3$:

$$M_O(\bar{F}_1) = \bar{OA} \times \bar{F}_1 = \begin{vmatrix} \bar{i} & \bar{j} & \bar{k} \\ l & 0 & 0 \\ -f & 2f & 0 \end{vmatrix} = 2lf\cdot\bar{k}$$

$$M_O(\bar{F}_2) = \bar{OB} \times \bar{F}_2 = \begin{vmatrix} \bar{i} & \bar{j} & \bar{k} \\ 0 & 2l & 0 \\ 0 & -2f & 3f \end{vmatrix} = 6lf\cdot\bar{i}$$

$$M_O(\bar{F}_3) = \bar{OC} \times \bar{F}_3 = \begin{vmatrix} \bar{i} & \bar{j} & \bar{k} \\ 0 & 0 & 3l \\ 3f & 0 & 0 \end{vmatrix} = 9lf\cdot\bar{j}$$

- 5 -

Momentul rezultant

$$M = M_0(F_1) + M_0(F_2) + M_0(F_3) = 6lf \cdot i + 9lf \cdot j + 2lf \cdot k$$

Se calculează al doilea invariant scalar

$$I_2 = \bar{R} \cdot \bar{M}_0 = 2f \cdot 6lf + 0 \cdot 9lf + 3f \cdot 2lf = 18lf^2 \neq 0$$

în sistemul este echivalent cu un tensor propriu zis (cazul potrivit de reducere)

Axa centrală este în acest caz locul geometric al punctelor în raport cu care momentul rezultant calculat are valoare minimă. Ecuatia axei centrale este

$$(4): \bar{r} = \frac{\bar{R} \times \bar{M}_0}{\bar{R}^2} + \lambda \bar{R}, \quad \lambda \in \mathbb{R}.$$

Se calculează

$$\bar{R} \times \bar{M}_0 = \begin{vmatrix} \bar{i} & \bar{j} & \bar{k} \\ 2f & 0 & 3f \\ 6lf & 9lf & 2lf \end{vmatrix}$$

$$\bar{R} \times \bar{M}_0 = -27lf^2 \cdot \bar{i} + 14lf^2 \cdot \bar{j} + 18lf^2 \cdot \bar{k}$$

„ $\bar{R}^2 = (2f)^2 + (3f)^2 = 4f^2 + 9f^2 = 13f^2$,

cu care se obține:

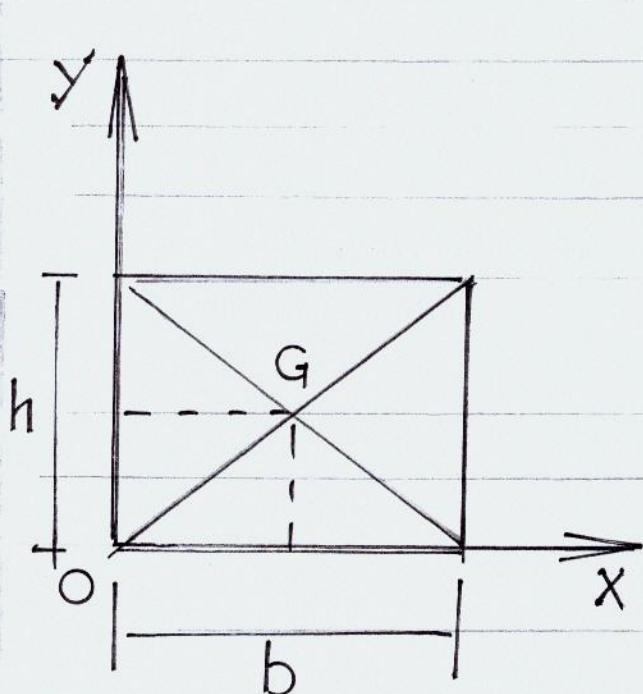
$$\bar{r} = \frac{-27lf^2 \bar{i} + 14lf^2 \bar{j} + 18lf^2 \bar{k}}{13f^2} + \lambda(2f \bar{i} + 3f \bar{k})$$

$$(4_c): \bar{r} = \left(2\lambda f - \frac{27}{13}f\right) \bar{i} + \frac{14}{13}f \cdot \bar{j} + \left(3\lambda f + \frac{18}{13}f\right) \bar{k}.$$

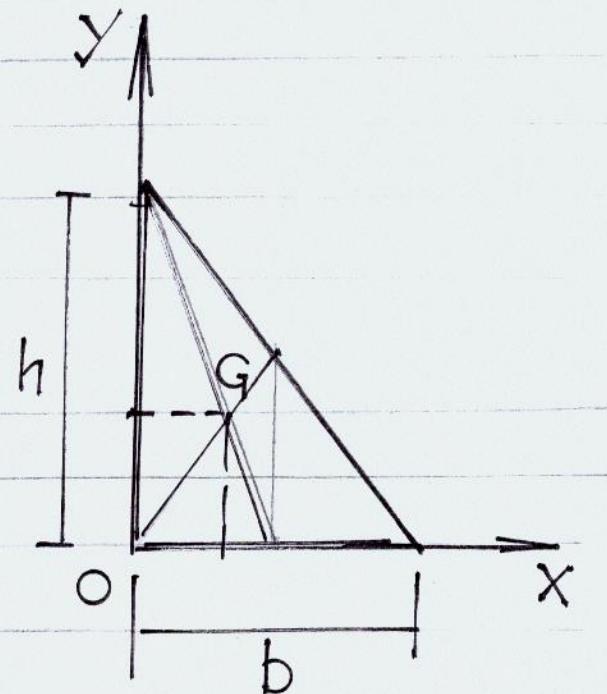
Centrul de greutate al unei plăci plane omogene de formă dreptunghulară se află la intersecția diagonalelor. Acest punct se proiectează pe laturi la jumătățile acestora.

Centrul de greutate al unei plăci plane omogene de formă triunghiulară se află la intersecția medianelor (linia care unește vârful cu mijlocul laturii opuse).

În cazul triunghiului dreptunghic, centrul de greutate se proiectează pe cotete la o treime de bază, și două treimi de vîrf.

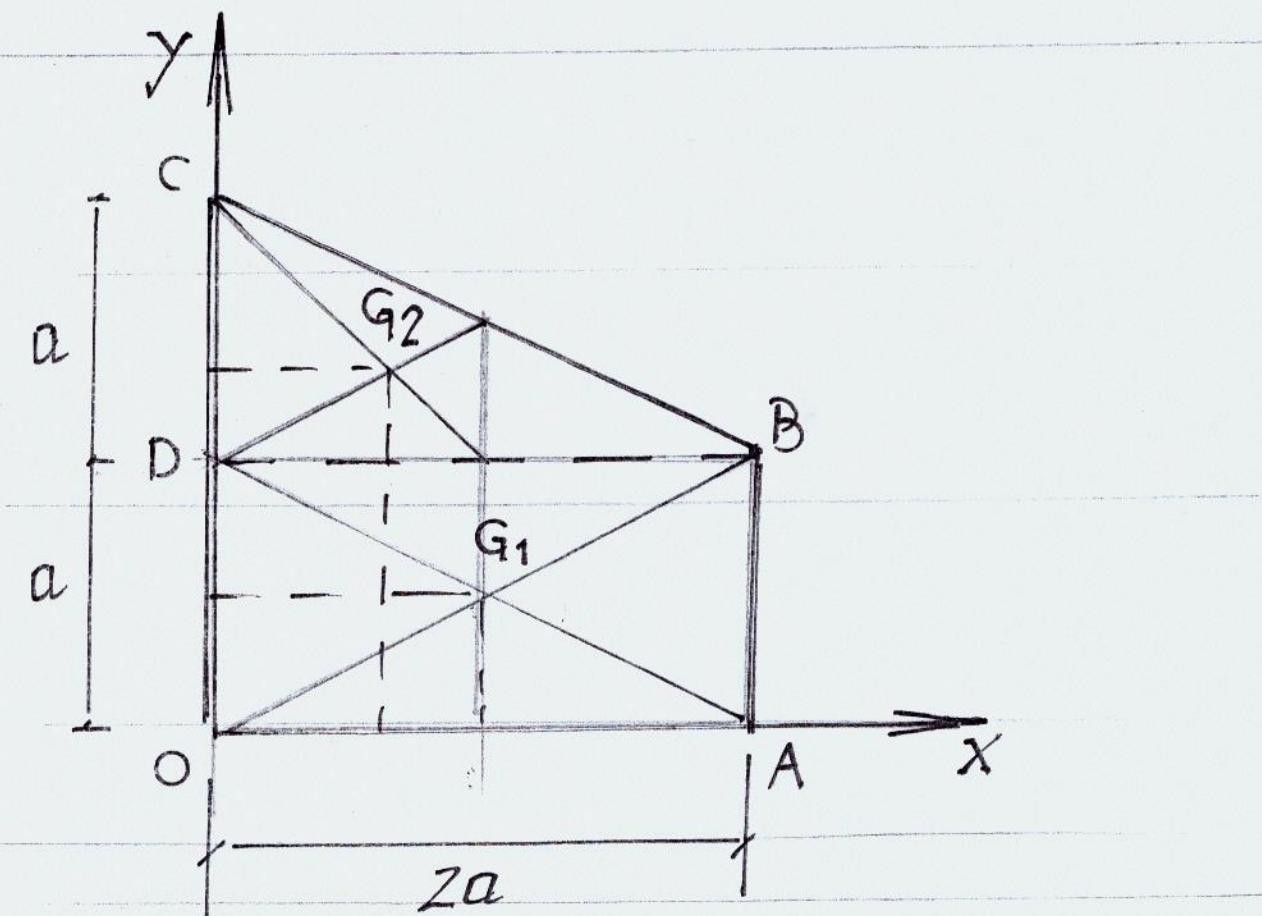
$$x_G = \frac{b}{2}, y_G = \frac{h}{2}$$

$$x_G = \frac{b}{3}, y_G = \frac{h}{3}$$

3. Să se calculeze coordonatele centrelui de greutate al placii plane omogene din figură pentru care se cunosc:

$$OA = 2a, AB = a, OC = 2a, AB \parallel OY.$$

Se descompune placa în figuri simple:

(1) - dreptunghiul $OABD$

(2) - triunghi dreptunghic BDC

Dreptunghiul (1) are laturile OA și AB :

$$OA = 2a, AB = a$$

Triunghiul (2) are catetele BD și CD :

$$BD = OA = 2a, CD = OC - OD = 2a - a = a$$

Se notează G_1 , și G_2 centrele de greutate ale figurilor, G_1 se află la intersecția diagonalelor dreptunghiului (1), G_2 se află la intersecția medianelor triunghiului (2).

Cordionatele centrului de greutate G al placii se calculează cu relațiile

$$x_G = \frac{\sum_{\mu=1}^2 x_{G\mu} A_\mu}{\sum_{\mu=1}^2 A_\mu}, \quad y_G = \frac{\sum_{\mu=1}^2 y_{G\mu} A_\mu}{\sum_{\mu=1}^2 A_\mu},$$

unde $x_{G\mu}$, $y_{G\mu}$ sunt coordonatele centrelor G_μ , și A_μ sunt ariile figurilor, $\mu = 1, 2$.

Ariile:

$$A_1 = OA \cdot AB = 2a \cdot a = 2a^2$$

$$A_2 = \frac{BD \cdot CD}{2} = \frac{2a \cdot a}{2} = a^2$$

Cordionatele centrelor:

$$x_{G1} = \frac{OA}{2} = \frac{2a}{2} = a, \quad y_{G1} = \frac{OD}{2} = \frac{a}{2}$$

$$x_{G2} = \frac{BD}{3} = \frac{2a}{3}, \quad y_{G2} = OD + \frac{CD}{3} = a + \frac{a}{3} = \frac{4a}{3}$$

Se completează următorul tabel:

	$x_{4\mu}$	$y_{4\mu}$	A_μ	$x_{4\mu} A_\mu$	$y_{4\mu} A_\mu$
(1)	a	$\frac{a}{2}$	$2a^2$	$2a^3$	a^3
(2)	$\frac{2a}{3}$	$\frac{4a}{3}$	a^2	$\frac{2}{3}a^3$	$\frac{4}{3}a^3$

Abscisa centrului de greutate se obtine ca raport al sumelor de pe a patra și a treia coloană:

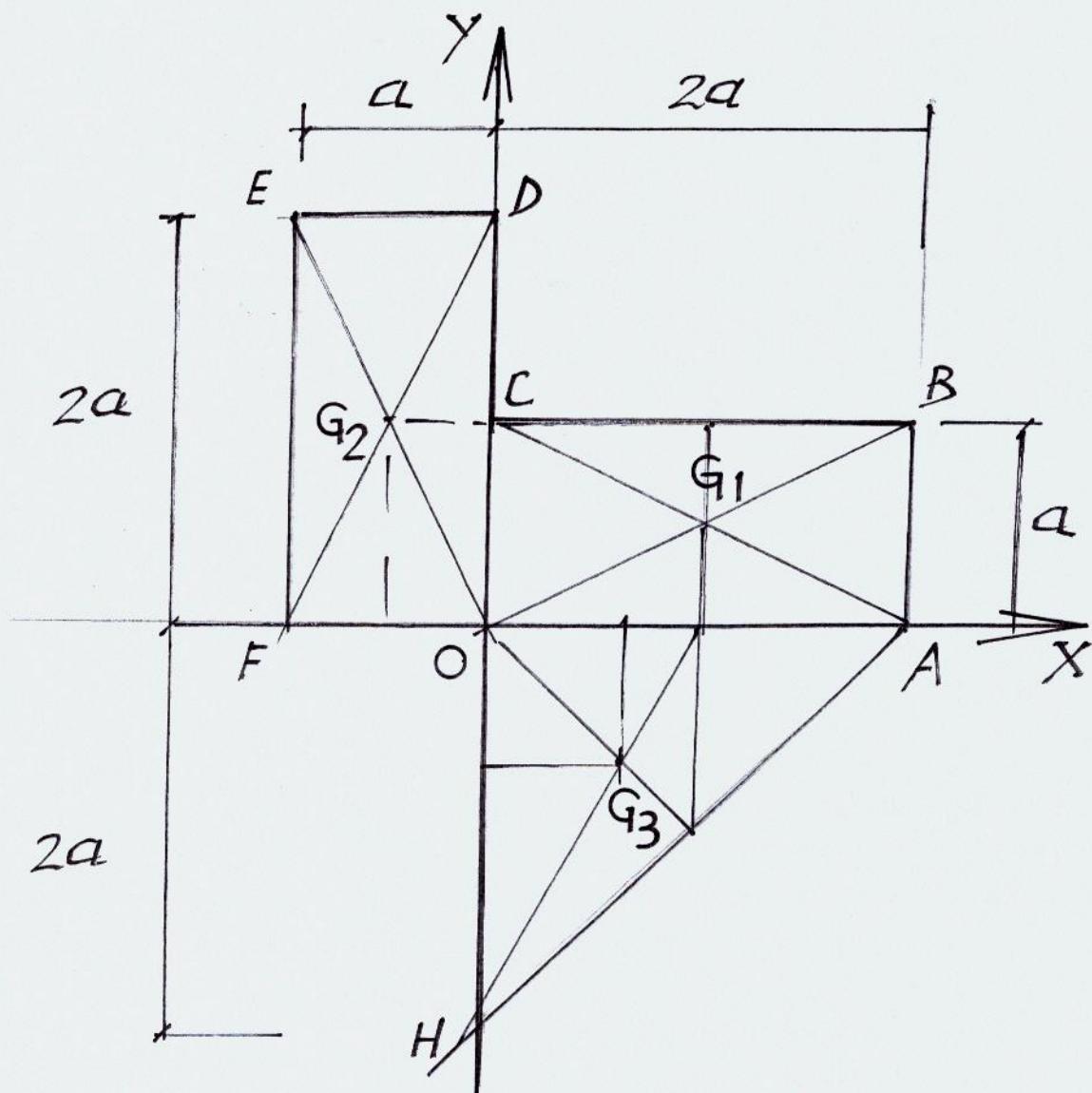
$$x_4 = \frac{2a^3 + \frac{2}{3}a^3}{2a^2 + a^2} = \frac{8}{9}a^3$$

Ordonata centrului de greutate se obtine ca raport al sumelor de pe a cincea și a treia coloană:

$$y_4 = \frac{a^3 + \frac{4}{3}a^3}{2a^2 + a^2} = \frac{7}{9}a.$$

4. Să se calculeze coordonatele centrului de greutate al placii plane omogene din figură pentru care se cunosc:

$OA = OD = OH = 2a$, $AB = ED = a$,
 $AB \parallel OY$, $ED \parallel OX$, $BC \parallel OX$, $EF \parallel OY$.

Se descompune placa în figuri simple:

(1) - dreptunghi $OABC$

(2) - dreptunghi $ODEF$

(3) - triunghi dreptunghic isoscel OAH

Se notează G_1 , G_2 , G_3 centrele de greutate ale figurilor, G_1 și G_2 se află la

intersecturile diagonalelor dreptunghiurilor, G_3 se află la intersecția medianelor triunghiului.

Cordonatele centrului de greutate al placii se calculează cu relațiile:

$$x_G = \frac{\sum_{\mu=1}^3 x_{G\mu} A_\mu}{\sum_{\mu=1}^3 A_\mu}, \quad y_G = \frac{\sum_{\mu=1}^3 y_{G\mu} A_\mu}{\sum_{\mu=1}^3 A_\mu},$$

cu aceeași notație ca în problema 3.

Să completează următorul tabel:

	$x_{G\mu}$	$y_{G\mu}$	A_μ	$x_{G\mu} A_\mu$	$y_{G\mu} A_\mu$
(1)	a	$\frac{a}{2}$	$2a^2$	$2a^3$	a^3
(2)	$-\frac{a}{2}$	a	$2a^2$	$-a^3$	$2a^3$
(3)	$\frac{2a}{3}$	$-\frac{2a}{3}$	$2a^2$	$\frac{4}{3}a^3$	$-\frac{4}{3}a^3$

Nu se calculează

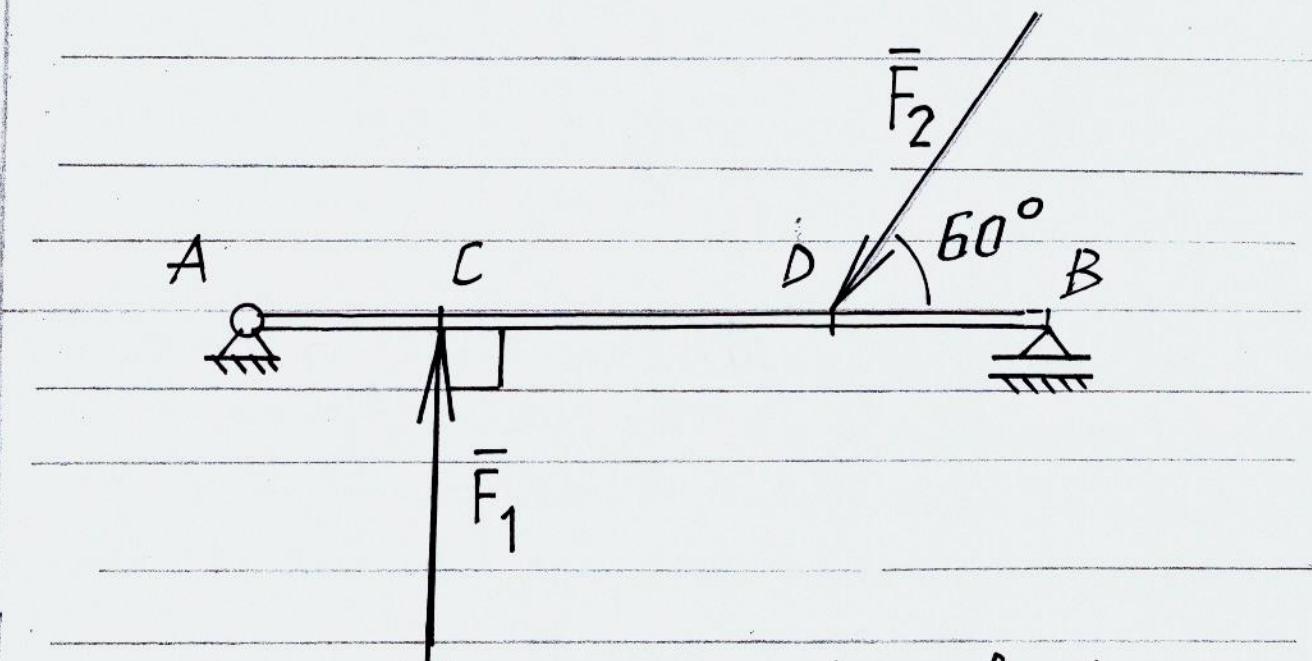
$$x_G = \frac{2a^3 - a^3 + \frac{4}{3}a^3}{2a^2 + 2a^2 + 2a^2} = \frac{7}{18}a$$

$$y_G = \frac{a^3 + 2a^3 - \frac{4}{3}a^3}{2a^2 + 2a^2 + 2a^2} = \frac{5}{18}a.$$

5. Pe bara dreaptă rigidă AB acționează forțele \bar{F}_1 și \bar{F}_2 ca în figură:

$$|\bar{F}_1| = 2f, \quad |\bar{F}_2| = f\sqrt{3}, \quad \bar{F}_1 \perp AB$$

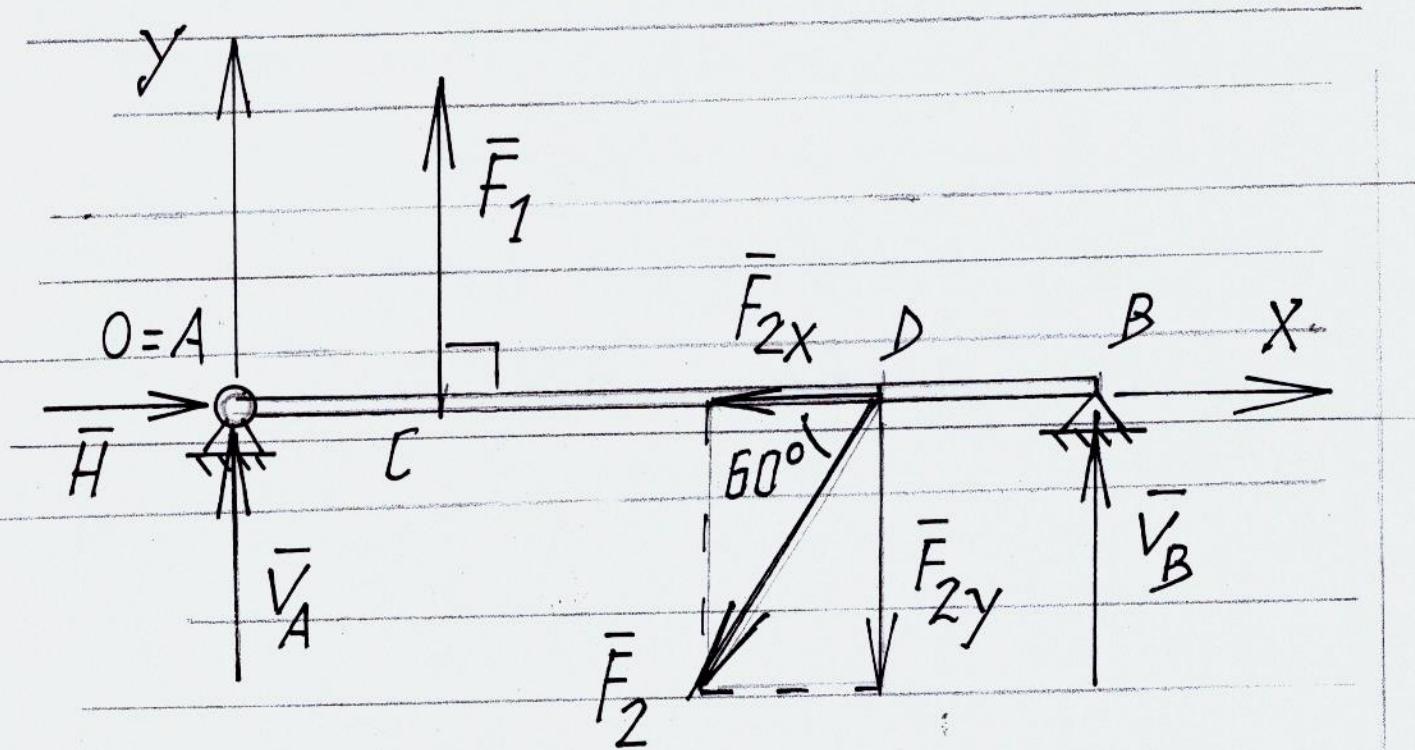
$$AB = l, \quad AC = l/4, \quad BD = l/4$$

Să se determine reacțiunile din articulația A și din rezemul simplu B.

Să raportează bara la un reper OXY cu originea în A, axa OX în lungul barei.

În articulația A apar două reacții, una orizontală și una verticală. În rezemul simplu B apare o reacție pe direcție verticală. Senzurile reacțiunilor se pun eleatoriu pe figură, de exemplu \bar{H}_A la dreapta, \bar{V}_A și \bar{V}_B în sus.

Condiția de echilibru static a barei este ca rezultanta forțelor care acionează și momentul rezultant al acestor forțe (în raport cu originea referului) să fie nule:

$$\bar{R} = \bar{0} \quad \text{și} \quad \bar{M}_O = \bar{0}$$

Rezultanta include forțele active (\bar{F}_1 , \bar{F}_2) și forțele passive (\bar{H}_A , \bar{V}_A , \bar{V}_B):

$$\bar{R} = \bar{F}_1 + \bar{F}_2 + \bar{H}_A + \bar{V}_A + \bar{V}_B$$

Momentul rezultant este dat de suma (vectorială) a momentelor forțelor:

$$\bar{M}_O = \bar{M}_O(\bar{F}_1) + \bar{M}_O(\bar{F}_2) + \bar{M}_O(\bar{H}_A) + \bar{M}_O(\bar{V}_A) + \bar{M}_O(\bar{V}_B)$$

$$\bar{M}_O = \bar{M}_O(\bar{F}_1) + \bar{M}_O(\bar{F}_2) + \bar{M}_O(\bar{V}_B),$$

observând că momentele reacțiunilor din articulația A sunt nule.

Ecuatia de forțe

$$\bar{R} = \bar{0}$$

se proiectează scolar pe axele OX și OY , iar ecuația de momente

$$\bar{M}_O = \bar{0}$$

se proiectează scolar pe axa OZ .

Momentele forțelor se scriu cu ajutorul brațului (distanța de la origine la suportul forței) cu regula de semn:
dacă forța noteste bora în sens direct momentul este pozitiv, dacă noteste în sens oror momentul este negativ;

Ecuatiile de forțe :

$$OX : H_A - F_{2x} = 0$$

$$OY : V_A + F_1 - F_{2y} + V_B = 0 ,$$

$$F_{2x} = F_2 \cdot \cos 60^\circ = \frac{f\sqrt{3}}{2}, F_{2y} = F_2 \cdot \sin 60^\circ = f\sqrt{3} \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{3}{2}f$$

Din prima ecuație rezultă

$$H_A = \frac{f\sqrt{3}}{2}$$

Din a doua ecuație se obține

$$V_A + 2f - \frac{3}{2}f + V_B = 0$$

$$V_A + V_B = -\frac{f}{2} \quad (*)$$

Ecuatia de momente se scrie observand ca numai componente verticale a fortele \bar{F}_Z are moment in report cu originea:

$$F_1 \cdot AC - F_{2y} \cdot AD + V_B \cdot AB = 0$$

Inlocuind fortele si lungimile in ecuatie se obtine

$$2f \cdot \frac{l}{4} - \frac{3f}{2} \cdot \frac{3l}{4} + V_B \cdot l = 0,$$

$$\frac{f}{2} - \frac{9f}{8} + V_B = 0, \quad V_B = \frac{5}{8}f$$

Inlocuind rezultatul in relatia (*) se obtine

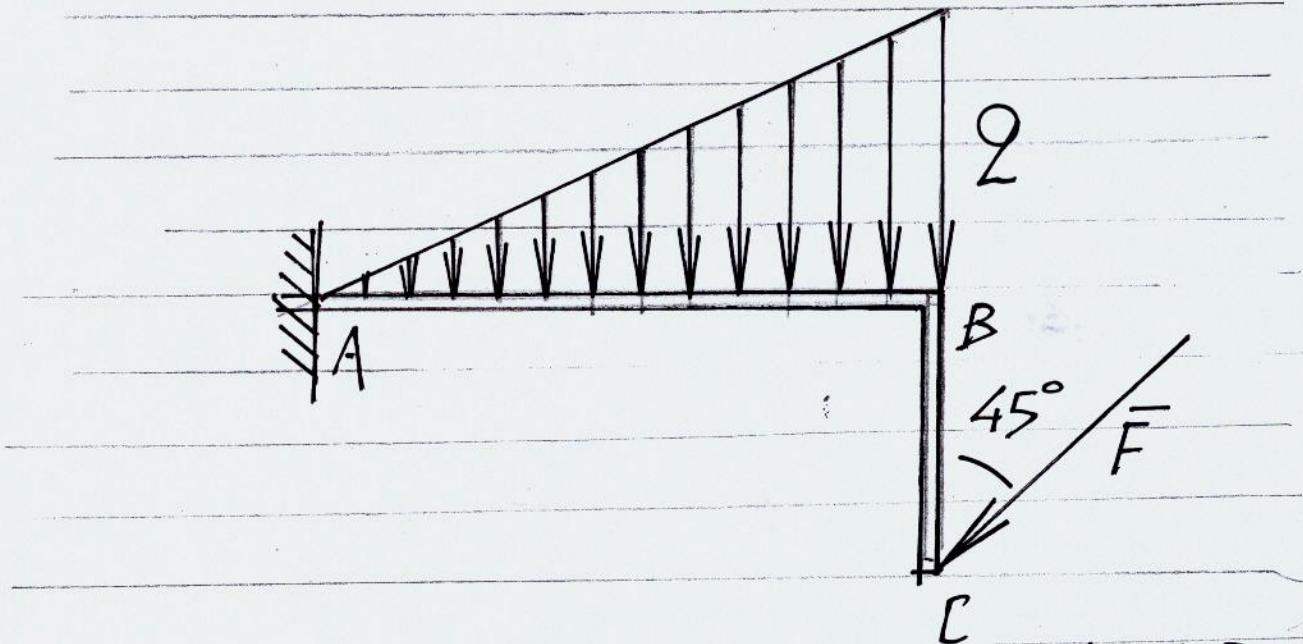
$$V_A + \frac{5}{8}f = -\frac{f}{2}, \quad V_A = -\frac{9}{8}f$$

In concluzie reacțiunile sunt:

$$H_A = \frac{f\sqrt{3}}{2}, \quad V_A = -\frac{9}{8}f, \quad V_B = \frac{5}{8}f,$$

cu observatia ca \bar{V}_A are sens contrar celui din figura (actioneaza in jos).

6. Să se determine reacțiunile din reazemul triplu A al barei cотite ABC încărcată ca în figura :

Se cunosc: $AB = 2l$, $BC = l$, $AB \perp BC$,

$|F| = ql\sqrt{2}$. Pe segmentul AB acionează o distribuție liniară de forțe de intensitate nulă în A și intensitate q în B .

Se raportează bara la un reper OXY cu originea în A , oxă OX pe direcția AB .

În reazemul triplu A operează trei reacții; două forțe (V_A - verticală, H_A - orizontală) și un moment (M_A - pe direcția axei OZ , oxă perpendiculară pe planul desenului).

Senzurile reacțiunilor:

\bar{H}_A la dreapta, \bar{V}_A în sus,

M_A în sens direct, observând că momentele solicitărilor active sunt în sens orar.

Condiția de echilibru static a barei este ca rezultanta forțelor care acționează și momentul rezultent al acestor forțe (inclusiv momentul de reacție) în raport cu originea reperului să fie nule:

$$\bar{R} = \bar{0} \text{ și } \bar{M}_0 = \bar{0}$$

Aveam:

$$\bar{R} = \bar{Q} + \bar{F} + \bar{H}_A + \bar{V}_A$$

$$\bar{M}_0 = \bar{M}_0(\bar{Q}) + \bar{M}_0(\bar{F}) + \bar{M}_0(\bar{H}_A) + \bar{M}_0(\bar{V}_A) + \bar{M}_A$$

$$\bar{M}_0 = \bar{M}_0(\bar{Q}) + \bar{M}_0(\bar{F}) + \bar{M}_A ,$$

deoarece $\bar{M}_0(\bar{H}_A) = \bar{0}$ și $\bar{M}_0(\bar{V}_A) = \bar{0}$, unde s-a notat \bar{Q} rezultanta locală a distribuției de forțe pe segmentul AB.

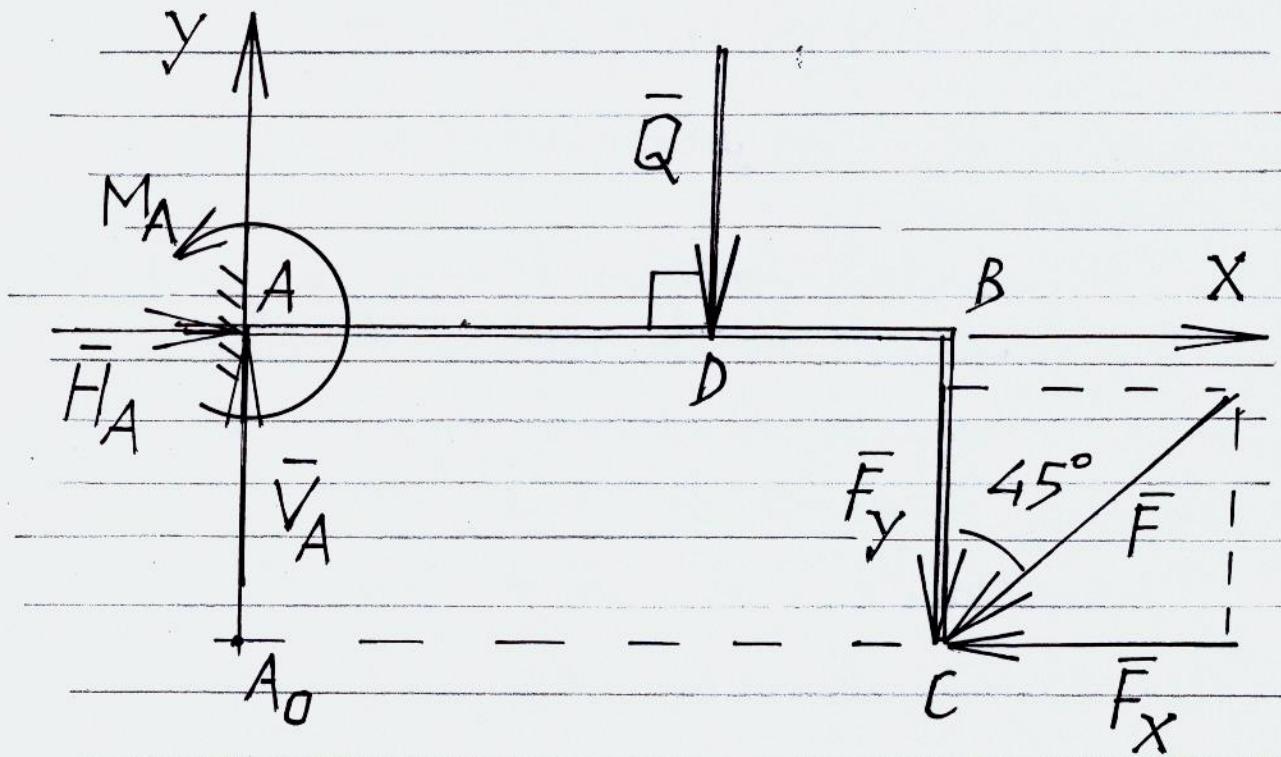
Rezultanta distribuției de forțe este egală cu aria figurii de distribuție, care este un triunghi dreptunghic cu cateta orizontală AB și cateta verticală q :

$$Q = \frac{1}{2} \cdot 2l \cdot q = ql$$

Rezultanta \bar{Q} acționează prin centrul de greutate al figurii de distribuție, în punctul D al barei. Deoarece figura de distribuție este un triunghi dreptunghic, se scrie:

$$AD = \frac{2}{3} \cdot AB = \frac{2}{3} \cdot 2l = \frac{4l}{3},$$

adică poziția punctului D pe cateta AB este la două treimi de vîrf (A), și la o treime de bază (B).

Ecuatiile scalare de forțe sunt:

$$ox: H_A - F_x = 0, \quad F_x = F \cdot \sin 45^\circ$$

$$oy: V_A - Q - F_y = 0, \quad F_y = F \cdot \cos 45^\circ$$

Din prima ecuație se obține reacțiunea orizontală:

$$H_A = F \cdot \sin 45^\circ = q l \sqrt{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = q l ,$$

iar din a doua ecuație se obține reacțiunea verticală:

$$V_A = Q + F \cdot \cos 45^\circ = q l + q l \sqrt{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 2 q l$$

Ecuatia scalară de momente este

$$M_O(Q) + M_O(F_x) + M_O(F_y) + M_A = 0 ,$$

în care s-a scris momentul forței \bar{F} pe componente.

Momentele forțelor se scriu cu ajutorul brațului (distanța de la origine la suportul forței), cu regula de semn: pozitiv în sens direct, negativ în sens orar.

Ecuatia de momente devine:

$$-Q \cdot AD - F_x \cdot BC - F_y \cdot AB + M_A = 0 ,$$

observând că brațul forței F_x este $A_0 A$, segment paralel și egal cu BC .

Componentele forței \bar{F} sunt:

$$F_x = F \cdot \sin 45^\circ = q l \sqrt{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = q l$$

$$F_y = F \cdot \cos 45^\circ = q l \sqrt{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = q l$$

Înlocuind forțele și brațele în ecuația de momente se obține:

$$-ql \cdot \frac{4l}{3} - ql \cdot l - ql \cdot 2l + M_A = 0,$$

$$M_A = \frac{13}{3} ql^2.$$

În concluzie, reacțiunile sunt:

$$H_A = ql, \quad V_A = 2ql, \quad M_A = \frac{13}{3} ql^2.$$

Valorile obținute fiind pozitive, sensurile sunt cele din figură.